การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

Synthesis of Research on Teaching Management for Developing English Communication Skills in Primary Students

นงลักษณ์ ไชยศิลป์*, เสกสรรค์ สิธิวัน**, และลำไย สีหามาตย์***

Nongluck Chaisin*, Seksan Sithiwan**, and Lumyai Srihamat***

*,**นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

***อาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

*,**Doctoral Program in Curriculum and Instruction, School of Education, University of Phayao

***Professor of Curriculum and Instruction, School of Education, University of Phayao

Corresponding Author: ลำไย สีหามาตย์

อีเมล: kethychai@gmail.com

บทความวิจัย

วันที่รับบทความ: 15 ตุลาคม 2568 วันที่แก้ไขบทความ: 24 พฤศจิกายน 2568 วันที่ตอบรับบทความ: 4 ธันวาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ปีพุทธศักราช 2558-2568 ในประเทศไทย 2) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา โดยใช้การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ วิทยานิพนธ์และบทความวิจัยของนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาในประเทศไทยตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงระหว่างปีพุทธศักราช 2558 – 2568 โดยเน้นทักษะการฟังและพูด จำนวน 46 เรื่อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยการจัดหมวดหมู่ตามประเด็นการเชื่อมโยงการหาความสัมพันธ์ การตีความ และการสร้างข้อสรุป นำเสนอข้อมูลการวิจัยโดยใช้รูปแบบการเขียนบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ได้แก่ (1) การนำวิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และเทคนิคการเรียนรู้เพียงกิจกรรมเดียวมาพัฒนา (2) การนำวิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และเทคนิคการเรียนรู้สองกิจกรรมมาบูรณาการหรือพัฒนาร่วมกัน (3) การพัฒนาชุดกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ชุดฝึกทักษะและหลักสูตร และ (4) การนำแนวคิด ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ 2) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ได้แก่ (1) ความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษ (2) ความพึงพอใจ (3) ความคิดเห็นของนักเรียน (4) ความสุขของนักเรียน และ (5) เจตคติของนักเรียน

คำสำคัญ: การสังเคราะห์งานวิจัย, ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ, นักเรียนระดับประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the characteristics of English communication skills development for primary school students during 2015–2025 in Thailand, (2) to study the key factors influencing the development of English communication skills for primary students. The study employed research synthesis focusing on theses and research articles related to the development of English communication skills among Thai primary school students published between 2015 and 2025 focusing on listening and speaking skills, with a total of 46 studies. Data analysis employed content analysis by categorizing contents, linking theme, finding their relationships, interpreting, and creating conclusions. Research data were presented using descriptive writing style.

Findings of the study revealed as follows. 1) the characteristics of English communication skills development were: (1) the use of a single instructional method, learning activity, or learning technique, (2) the integration of two instructional methods or activities, (3) the development of learning packages, learning units, instructional models, skill training sets, or curricula, and (4) the application of educational concepts or theories to the design of lesson plans. 2) the influential factors affecting the development of English communication skills among primary school students were: (1) self-confidence in speaking English (2) learning satisfaction (3) students' opinions and (4) students' happiness and (5) students' attitudes.

Keywords: Research Synthesis, English Communication skills, Primary Students

บทนำ

ภาษาอังกฤษมีความสำคัญอย่างมากสำหรับโลกที่เชื่อมต่อและสื่อสารกันอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่บุคคลใช้ในการสื่อสารระหว่างประเทศในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ การมีทักษะภาษาอังกฤษจะทำให้บุคคลสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นจากทั่วโลกได้มากขึ้น เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงองค์ความรู้ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และพัฒนาศักยภาพของตนเอง อันจะนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งนโยบายดังกล่าวเน้นการพัฒนาสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริงที่ใช้ในชีวิตประจำวันตามกรอบมาตรฐานสากล เช่น กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของยุโรป (Common European-Framework of Reference for Languages: CEFR) ควบคู่กับการส่งเสริมบทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอในบริบทที่มีความหมาย (meaningful-

learning) ทั้งในชั้นเรียนและในชีวิตประจำวัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ทั้งนี้ แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) ถือเป็นแนวทางสำคัญที่สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว เนื่องจากมุ่งพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารความหมายได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์จริง มากกว่าการเน้นความรู้ทางไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้จึงช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง และส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมายและยั่งยืน (Richards, 2006)

ทักษะหลักของทั้งการเรียนการสอนภาษาและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วย ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการพูด ซึ่งเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญในโลกยุคปัจจุบัน เนื่องจากการพูดเป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ด้วยการใช้เสียง ภาษา และท่าทาง เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกความคิดและความเข้าใจจากผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง ทำให้ผู้พูดและผู้ฟังสามารถสื่อสารกันได้ (แสงระวี ดอนแก้วบัว, 2558) สอดคล้องกับแนวคิดของ Nunan (1991) ที่กล่าวว่าทักษะการพูดเป็นทักษะที่บ่งบอกถึงความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาได้อย่างชัดเจน ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกพูดมากขึ้น และในการเรียนการสอนทุกครั้งผู้เรียนต้องสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันยังเน้นการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาไปใช้ในการสื่อความหมายได้ โดยเฉพาะทักษะการฟังและการพูดถือว่าเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ผู้เริ่มเรียนภาษาที่สองได้เรียนรู้ก่อนทักษะการอ่านและการเขียน

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นแนวคิดในการสอนภาษาที่มุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้จริง มีการจัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างความรู้ทางภาษา ทักษะทางภาษา และความสามารถในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ด้านภาษาไปใช้ในการสื่อสาร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) จอห์นสันและมอร์โร (Johnson & Morrow, 1981) ได้กล่าวว่า การให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสารเท่านั้นที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้การจัดกิจกรรมที่เน้นการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น โดยเฉพาะกิจกรรมในชั้นเรียนที่ส่งเสริมทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารเป็นการตอบสนองนโยบายของหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสร้างโอกาสให้มีการฝึกทักษะการพูด ทำให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับบทสนทนา สถานการณ์ หรือบทอ่านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการกล้าแสดงออกและกล้าพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งการฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาอังกฤษให้เป็นธรรมชาติ จะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารมีประโยชน์ต่อผู้เรียน กล่าวคือ 1) เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทั้ง 4 ทักษะ ที่ผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ทางภาษามาใช้ประกอบกันในการสื่อสารสำหรับสถานการณ์ต่าง ๆ 2) เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน เพราะการนำภาษาไปใช้ประโยชน์ได้จริงเป็นกิจกรรมคู่หรือกลุ่มทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมจึงเกิดแรงจูงใจในการฝึกใช้ภาษา 3) เป็นกิจกรรมช่วยให้การเรียนภาษาเป็นไปอย่างธรรมชาติ เพราะการได้ลงมือปฏิบัติเอง และการมีส่วนร่วมในสภาพแวดล้อมที่มีการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจะช่วยผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาด้วยตนเอง จึงเป็นการเรียนรู้

อย่างเป็นธรรมชาติ 4) เป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ เพราะในการทำกิจกรรมผู้เรียนจะได้สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ความสัมพันธ์นี้ก่อให้เกิดบรรยากาศอันดีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ผู้เรียนกล้าแสดงออก และการสื่อสารระหว่างผู้เรียนเป็นไปโดยอิสระ การจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเปรียบเสมือนว่าเป็นหัวใจของการเรียนการสอน เพราะการจัดกิจกรรมจะช่วยสร้างเจตคติที่ดีในการเรียนมากขึ้น (ศิริวรรณ ร่มเย็น วูลเทอร์, 2554)

ในบริบทการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศกำหนดสาระภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ขณะที่แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในกิจกรรมและสถานการณ์ที่ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์อย่างแท้จริง (Richards, 2006) อย่างไรก็ตาม การออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะดังกล่าว สามารถดำเนินการได้หลายลักษณะ ทั้งการใช้วิธีสอนหรือกิจกรรมเฉพาะ การบูรณาการแนวทางการสอน การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ตลอดจนการจัดประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับบริบทของผู้เรียน ความหลากหลายนี้ทำให้ผู้สอนและผู้พัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องพิจารณาหลักฐานจากงานวิจัยหลายเรื่องร่วมกันก่อนเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับทักษะเป้าหมายและลักษณะของผู้เรียน

ในช่วง พ.ศ. 2558–2568 มีวิทยานิพนธ์และบทความวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยงานแต่ละเรื่องแตกต่างกันทั้งด้านแนวทางการจัดการเรียนรู้ ระดับชั้น ทักษะที่ศึกษา และตัวแปรที่นำมาพิจารณาร่วม ความแตกต่างดังกล่าวทำให้การอ่านผลการวิจัยเป็นรายเรื่องยังไม่เพียงพอที่จะเห็นภาพรวมว่า มีแนวทางการพัฒนาลักษณะใดบ้าง งานวิจัยให้ความสำคัญกับทักษะใด และมีประเด็นเกี่ยวกับผู้เรียนด้านใดที่ได้รับการศึกษา ช่องว่างของการศึกษาครั้งนี้จึงอยู่ที่การจัดระบบและเชื่อมโยงข้อค้นพบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ที่กระจัดกระจายมาใช้ประกอบการออกแบบการเรียนรู้และกำหนดประเด็นวิจัยต่อไปได้

การวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis) เป็นวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณที่มีความเป็นระบบและมีความน่าเชื่อถือทางสถิติสูง โดยมีลักษณะสำคัญคือ เป็นวิธีการรวมผลการวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาในประเด็นเดียวกันให้เป็นข้อสรุปเชิงประจักษ์ที่มีความน่าเชื่อถือมากกว่าผลการวิจัยจากงานวิจัยเพียงงานเดียว จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าการวิเคราะห์อภิมานช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือทางสถิติ และลดความคลาดเคลื่อนของผลการวิจัย อีกทั้งยังสามารถคำนวณขนาดอิทธิพล (effect size) เพื่อสะท้อนความแรงของตัวแปรได้อย่างชัดเจน (Glass, 1976; Hedges & Olkin, 1985; Borenstein et al., 2009) นอกจากนี้ การวิเคราะห์อภิมานยังมีบทบาทสำคัญในการอธิบายความไม่สอดคล้องของผลการวิจัยเดิมผ่านการวิเคราะห์ตัวแปรกำกับ (moderator analysis) ซึ่งช่วยให้เข้าใจเงื่อนไขหรือบริบทที่ทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกันได้อย่างเป็นระบบ (Lipsey & Wilson, 2001) นักวิชาการด้านการวิจัยและการศึกษาระบุว่า การสังเคราะห์อภิมานช่วยให้สามารถสรุปภาพรวมองค์ความรู้จากงานวิจัยจำนวนมากได้อย่างเป็นระบบ ช่วยยกระดับคุณภาพของข้อค้นพบ และสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายและการปฏิบัติบนฐานหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based decision making) โดยเฉพาะในด้านการศึกษา

และการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2552) นอกจากนี้ยังช่วยชี้ให้เห็นช่องว่างขององค์ความรู้และประเด็นที่ยังขาดการศึกษา ตลอดจนแนวโน้มการวิจัยในอนาคต ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนางานวิจัยระดับสูง เช่น วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก และการพัฒนาหลักสูตรหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับประเทศ (Cooper, 2017) ดังนั้นการวิเคราะห์อภิมานจึงเป็นวิธีวิจัยที่มีคุณค่าในเชิงวิชาการสูง ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล เนื่องจากสามารถสร้างข้อสรุปที่มีความเที่ยงตรง ครอบคลุม และนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีความหลากหลายทั้งด้านวิธีสอน กิจกรรม สื่อ และนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนตัวแปรด้านผู้เรียนที่ศึกษาร่วมกับทักษะดังกล่าว การพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายเรื่องจึงยังไม่เพียงพอที่จะเห็นรูปแบบร่วม ความแตกต่าง และขอบเขตขององค์ความรู้ที่มีอยู่ การศึกษาครั้งนี้จึงรวบรวมและสังเคราะห์วิทยานิพนธ์และบทความวิจัยในประเทศไทยที่เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2558–2568 จำนวน 46 เรื่อง โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาร่วมกับการแจกแจงความถี่และร้อยละ เพื่อจัดหมวดหมู่แนวทางการจัดการเรียนรู้และสรุปตัวแปรด้านผู้เรียนที่ปรากฏในงานวิจัยต้นทาง ข้อค้นพบที่ได้จะช่วยให้ครูและผู้พัฒนาหลักสูตรเห็นทางเลือกในการจัดการเรียนรู้และประเด็นเกี่ยวกับผู้เรียนที่ควรพิจารณา สามารถนำไปประกอบการออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับทักษะเป้าหมาย ระดับชั้น และบริบทของผู้เรียน ตลอดจนใช้กำหนดประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

คำถามการวิจัย

1. แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ใช้พัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งปรากฏในงานวิจัยในประเทศไทยที่เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2558–2568 มีแนวทางใดบ้าง และมีลักษณะอย่างไร

2. งานวิจัยในประเทศไทยที่เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2558–2568 ศึกษาตัวแปรด้านผู้เรียนใดบ้างร่วมกับทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา และรายงานข้อค้นพบเกี่ยวกับตัวแปรเหล่านั้นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ใช้พัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา จากงานวิจัยในประเทศไทยที่เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2558 –2568

2. เพื่อสังเคราะห์ตัวแปรด้านผู้เรียนที่งานวิจัยศึกษาร่วมกับทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา จากงานวิจัยในประเทศไทยที่เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2558–2568

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาร่วมกับการแจกแจงความถี่และร้อยละ โดยมุ่งสังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ใช้พัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา และตัวแปรด้านผู้เรียนที่งานวิจัยศึกษาร่วมกับทักษะดังกล่าวข้างต้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ วิทยานิพนธ์และบทความวิจัยของนิสิตนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ในประเทศไทยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงระหว่างปีพุทธศักราช 2558 – 2568 โดยเน้นทักษะการฟังและพูด จำนวน 46 เรื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบคัดเลือกงานวิจัย ใช้ตรวจสอบคุณสมบัติของงานวิจัยตามขอบเขตการศึกษา ได้แก่ ปีที่เผยแพร่บริบทประเทศไทย กลุ่มเป้าหมายระดับประถมศึกษา การศึกษาทักษะการฟังและ/หรือการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และความครบถ้วนของเอกสารฉบับเต็ม พร้อมบันทึกผลการคัดเลือกและเหตุผลในการคัดออก

2. แบบสรุปและสังเคราะห์รายละเอียดงานวิจัย เป็นแบบบันทึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยต้นทางให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

2.1 ข้อมูลทั่วไปและวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยชื่อเรื่อง ผู้วิจัย ปีที่เผยแพร่ วัตถุประสงค์ระดับชั้น กลุ่มตัวอย่าง และแบบแผนการวิจัย

2.2 แนวทางการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยวิธีสอน เทคนิค กิจกรรม สื่อ นวัตกรรม ขั้นตอนและระยะเวลาจัดกิจกรรม ตลอดจนข้อค้นพบด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.3 ตัวแปรด้านผู้เรียนที่ศึกษาร่วมกับทักษะดังกล่าว ประกอบด้วยชื่อตัวแปร บทบาทของตัวแปรในงานวิจัย วิธีวัด และข้อค้นพบที่เกี่ยวข้อง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สำรวจรายชื่อของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย จากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ออนไลน์ Thaijo, Thailis, และ Google scholar

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์และบทความวิจัยของนิสิตนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ในประเทศไทยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงระหว่างปีพุทธศักราช 2558 – 2568 ด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยอ่านงานวิจัยในเบื้องต้น เพื่อตรวจสอบเนื้อหาภายในเล่ม และใช้แบบคัดเลือกงานวิจัยที่สร้างขึ้น มาคัดเลือกงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ ว่ามีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่

4. ใช้แบบสรุป สังเคราะห์รายละเอียดงานวิจัยที่สร้างขึ้นกับงานวิจัยที่ผ่านการคัดเลือกจากแบบคัดเลือกงานวิจัย

5. รวบรวมข้อมูลที่ได้ เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยจำแนกตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

ลำดับที่	แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ใช้พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	จำนวนงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
1	การนำวิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และเทคนิคการเรียนรู้เพียงแนวทางเดียวมาพัฒนา	25	54.35
2	การนำวิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และเทคนิคการเรียนรู้สองแนวทาง มาบูรณาการหรือพัฒนาร่วมกัน	11	23.91
3	การพัฒนาชุดกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ชุดฝึกทักษะ และหลักสูตร	7	15.22
4	การนำแนวคิด ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้	3	6.52
	รวม	**46**	**100**

จากตารางที่ 1 พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ใช้พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ที่พบมากที่สุดคือ การนำวิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และเทคนิคการเรียนรู้เพียงกิจกรรมเดียวมาพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 54.35 รองลงมาคือ การนำวิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และเทคนิคการเรียนรู้สองกิจกรรม มาบูรณาการหรือพัฒนาร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 23.91 การพัฒนาชุดกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ชุดฝึกทักษะ และหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 15.22 และการนำแนวคิด ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 6.52 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของระดับชั้นในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

ลำดับที่	ระดับชั้น	จำนวนงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
1	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	3	6.52
2	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	3	6.52
3	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	7	15.22
4	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	6	13.04
5	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	12	26.09
6	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	12	26.09
7	ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)	3	6.52
	รวม	**46**	**100**

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับชั้นที่มีการศึกษาและพัฒนาเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษมากที่สุดคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 26.09 รองลงมา คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 15.22 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 13.04 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) คิดเป็นร้อยละ 6.52 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียน ในระดับประถมศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยที่ผ่านการคัดเลือก พบว่า มีงานวิจัยจำนวน 37 เล่ม ที่ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา เช่น ความพึงพอใจของนักเรียน ความคิดเห็นของนักเรียน ความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษ ความสุขของนักเรียน และเจตคติของนักเรียน รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของงานวิจัย จำแนกตามตัวแปรด้านผู้เรียนที่ศึกษาร่วมกับทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

ลำดับที่	องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	จำนวนงานวิจัย (เรื่อง)	ร้อยละ
1	ความพึงพอใจของนักเรียน	18	48.65
2	ความคิดเห็นของนักเรียน	6	16.22
3	ความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษ	2	5.40
4	ความสุขของนักเรียน	1	2.70
5	เจตคติของนักเรียน	10	27.03
	รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 3 พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา มากที่สุดคือ ความพึงพอใจของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.65 รองลงมา คือ เจตคติของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 27.03 ความคิดเห็นของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.22 ความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 5.40 และความสุขของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.70 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ได้ข้อค้นพบดังนี้ 1) การนำวิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และเทคนิคการเรียนรู้เพียงกิจกรรมเดียวมาพัฒนา ได้แก่ การใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง การเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐาน การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน การจัดกิจกรรมการละคร การจัดการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชัน TikTok การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้เกม การจัดการเรียนรู้แบบใช้เกมเป็นฐาน การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย การใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้าน กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกแบบผสมผสาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเพลง และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน 2) การนำวิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และเทคนิคการเรียนรู้สองกิจกรรมมาบูรณาการหรือพัฒนาร่วมกัน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยบูรณาการกับการพัฒนาเจตคติ (CLAT) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับวิดีโอยูทูบ วิธีสอนแบบภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับแบบฝึก การจัดการเรียนรู้แบบ Task-Based Learning ร่วมกับ 2W3P การจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลองร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแฮร์บาร์ต (Herbart Method) ร่วมกับแอปพลิเคชันการศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับสื่อดิจิทัล และการพัฒนาโมชันกราฟิก เรื่อง ไวยากรณ์ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านออนไลน์ 3) การพัฒนาชุดกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ชุดฝึกทักษะ และหลักสูตร ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ หน่วยการเรียนรู้ฐานสมรรถนะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เรื่อง ฟังและพูดผ้ามัดหมี่ของดีเมืองลพบุรี รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแบบ PMMCM Model เรื่อง กีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์ ชุดฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษตามแนว Active Learning โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น และการจัดการเรียนรู้ด้วยโปรแกรม Scratchแบบสถานการณ์จำลอง 4) การนำแนวคิด ทฤษฎี มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การใช้ทฤษฎี Communicative Approach การสอนตามแนวคิดของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนโฟนิกส์

2. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ได้ข้อค้นพบดังนี้ 1) ความพึงพอใจของนักเรียน ได้แก่ ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐาน ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดสอนแบบ Flipped Classroom กับใช้กิจกรรมการสอน role play ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการละคร ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชัน TikTok ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับแบบฝึก ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย ความพึงพอใจที่ได้เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบใช้เกมเป็นฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกแบบผสมผสาน ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับสื่อดิจิทัล ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมกับการใช้สถานการณ์จำลองและสื่อมัลติมีเดีย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด 2) ความคิดเห็นของนักเรียน ได้แก่ ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เกมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในด้านรูปแบบและเนื้อหา ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและระดับดี 3) ความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษ ได้แก่ ความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด 4) ความสุขของนักเรียน ได้แก่ ความสุขในการเรียนรู้จากกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษตามแนว Active Learning โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนระดับประถมศึกษา ความสุขในการเรียนโดยใช้บริบทท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และ 5) เจตคติของนักเรียน ได้แก่ เจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษหลังการจัดกิจกรรมด้วยชุดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ Task-Based Learning ร่วมกับ 2W3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2558–2568 พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เน้นการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรม และเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพียงกิจกรรมเดียวในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 54.35 สะท้อนให้เห็นว่า การใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบเดียวที่มีความชัดเจนและเหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียนประถมศึกษา สามารถสร้างแรงจูงใจและพัฒนาทักษะทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Nunan (1991) และ Littlewood (2004) ที่ชี้ว่า การจัดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Activities) จะต้องมีจุดมุ่งหมายชัดเจน มีสถานการณ์สมจริง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในบริบทใกล้เคียงชีวิตจริง เพื่อพัฒนาความคล่องแคล่วทางภาษา และความมั่นใจในการสื่อสาร ในขณะเดียวกัน พบว่า งานวิจัยที่บูรณาการวิธีการจัดการเรียนรู้ร่วมกันสองกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 23.91 สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของการออกแบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการ (Integrated Pedagogy) ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะภาษาควบคู่กับทักษะชีวิตและทักษะสังคม ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับกรอบสมรรถนะผู้เรียนศตวรรษที่ 21 ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2557 และแนวคิดของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ที่เน้น Meaning-focused Interaction เป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ภาษา

ในส่วนของการพัฒนาชุดกิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 15.22 พบว่า งานวิจัยกลุ่มนี้มีลักษณะเด่นในการพัฒนาเครื่องมือหรือรูปแบบต้นแบบ (Prototype Model) เพื่อการนำไปใช้จริงในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางวิจัยและพัฒนา (R&D) ของ Borg & Gall (1989) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิผลของนวัตกรรมการเรียนรู้ และยังแสดงให้เห็นแนวโน้มของการพัฒนาหลักสูตรย่อย หรือ หน่วยการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้เชิงบริบท (Context based Learning) อีกด้วย การนำแนวคิดและทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 6.52 แม้จะมีจำนวนไม่มาก แต่มีความสำคัญทางวิชาการสูง เนื่องจากเป็นการเชื่อมโยงแนวคิดทางทฤษฎี เช่น ทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร(Communicative Approach) และแนวคิดของ Vygotsky (Social Constructivism) ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยผู้เรียนเรียนรู้ผ่าน Zone of Proximal Development ซึ่งช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะการสื่อสารได้อย่างเป็นธรรมชาติและยั่งยืน

ด้านองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ พบว่า องค์ประกอบด้านความพึงพอใจและเจตคติของนักเรียน มีอิทธิพลสูงสุดต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Krashen (1982) ใน Affective Filter Hypothesis ที่กล่าวว่า ความรู้สึกเชิงบวก เช่น ความสุข ความมั่นใจ และทัศนคติที่ดี จะช่วยลดตัวกรองทางอารมณ์ ทำให้ผู้เรียนเปิดรับ และใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิผลมากขึ้น ผลการสังเคราะห์ยังสะท้อนว่า ความสุขและความคิดเห็นของนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นหัวใจของการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา

สำหรับค่าเฉลี่ยของระดับชั้นในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพัฒนาการทางภาษาทั้งด้านคำศัพท์ โครงสร้างประโยคและทักษะทางสังคมสูงกว่านักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น จึงเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมสื่อสารที่ซับซ้อน เช่น บทบาทสมมติ การโต้วาทีขนาดเล็ก หรือการสนทนาในสถานการณ์จำลอง ซึ่งต้องใช้ทั้งความเข้าใจด้านความหมาย และการผลิตภาษา ตามแนวคิดของ Krashen (1982) และ Swain (1985) ดังนั้นนักวิจัยส่วนใหญ่จึงมักเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างระดับนี้ เพราะมีศักยภาพในการตอบสนองต่อกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ดีกว่า อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กำหนดให้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเริ่มเน้นหนักในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ระดับมัธยมศึกษา จึงเป็นช่วงชั้นที่มีการจัดกิจกรรมการสื่อสาร และการประเมินสมรรถนะมากที่สุด ส่งผลให้งานวิจัยในระดับนี้มีจำนวนมากตามไปด้วย ส่วนงานวิจัย ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 มีจำนวนน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนยังอยู่ในช่วงการเรียนรู้ภาษาแม่เป็นหลัก และยังขาดความพร้อม ด้านทักษะการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษ จึงยากต่อการดำเนินกิจกรรมสื่อสารที่ใช้ภาษาเป้าหมายได้อย่างเป็นธรรมชาติ (ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร) อย่างไรก็ตาม การขาดแคลนงานวิจัยในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นนี้ ชี้ให้เห็นถึงช่องว่างสำคัญขององค์ความรู้ที่ควรได้รับการส่งเสริมในอนาคต

กล่าวโดยสรุป คือ ผลการสังเคราะห์งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย กำลังพัฒนาไปในทิศทางที่หลากหลายและยืดหยุ่นมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้จริงผ่านกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active and Experiential Learning) ซึ่งไม่เพียงพัฒนาความสามารถทางภาษา แต่ยังส่งเสริมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การร่วมมือ และความมั่นใจในการสื่อสาร ทั้งนี้ผลลัพธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบาย Thailand 4.0 และเป้าหมายการศึกษายุค BANI World ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ที่เน้นการใช้ภาษาในสถานการณ์จำลองจริง หรือ กิจกรรมที่ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น เกม บทบาทสมมติ การเล่าเรื่อง หรือการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมความกล้าแสดงออก ความมั่นใจ และเจตคติที่ดีของผู้เรียนต่อภาษาอังกฤษ และควรคำนึงถึงความเหมาะสมของพัฒนาการตามวัยและระดับความสามารถทางภาษาของนักเรียนแต่ละช่วงชั้นด้วย

2. ควรสนับสนุนให้โรงเรียนมีการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่บูรณาการแนวคิด Communicative Language Teaching (CLT) ร่วมกับTask-based Learning (TBLT) และ Active Learning เพื่อสร้างความเข้าใจและทักษะในการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้กับผู้สอนอย่างเป็นรูปธรรม

3. ควรนำผลการสังเคราะห์ที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาและอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติและการวัดประเมินผลตามสมรรถนะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ ควรพัฒนาเครื่องมือวัดที่สามารถประเมินได้ทั้งความรู้ ความสามารถและทักษะการสื่อสารที่แท้จริงของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปของงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทาง วิธีการ และกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษหรือทักษะด้านอื่น ๆ ให้มากขึ้น

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แนวทางการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2552). **การสังเคราะห์งานวิจัย (Research Synthesis)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริวรรณ ร่มเย็น วูลเทอร์. (2554). **การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร: แนวคิดและแนวทางปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของยุโรป (CEFR)**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

แสงระวี ดอนแก้วบัว. (2558). **ภาษาศาสตร์สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Borenstein, M., Hedges, L. V., Higgins, J. P. T., & Rothstein, H. R. (2009). **Introduction to meta-analysis**. Wiley.

Borg, W. R., & Gall, M. D. (1989). **Educational research: An introduction** (5th ed.). Longman.

Cooper, H. (2017). **Research synthesis and meta-analysis: A step-by-step approach** (5th ed.). SAGE Publications.

Glass, G. V. (1976). Primary, secondary, and meta-analysis of research. **Educational Researcher**, *5*(10), 3–8. https://doi.org/10.3102/0013189X005010003

Hedges, L. V., & Olkin, I. (1985). **Statistical methods for meta-analysis**. Academic Press.

Johnson, K., & Morrow, K. (1981). **Communication in the classroom: Applications and methods for a communicative approach**. Longman.

Krashen, S. D. (1982). **Principles and practice in second language acquisition**. Pergamon Press.

Lipsey, M. W., & Wilson, D. B. (2001). **Practical meta-analysis**. SAGE Publications.

Littlewood, W. (2004). The task-based approach: Some questions and suggestions. **ELT Journal**, *58*(4), 319–326. https://doi.org/10.1093/elt/58.4.319

Nunan, D. (1991). **Language teaching methodology: A textbook for teachers**. Prentice Hall.

Richards, J. C. (2006). **Communicative language teaching today**. Cambridge University Press.

Swain, M. (1985). **Communicative competence: Some roles of comprehensible input and comprehensible output in its development**. In S. M. Gass & C. G. Madden (Eds.), Input in second language acquisition (pp. 235–253). Newbury House.